

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นในยุคปัจจุบันเป็นเหตุให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางลบกับสังคมหลายอย่าง ทำให้เกิดแรงกดดันให้บุคคลต้องดิ้นรนต่อสู้เพื่อความอยู่รอด ผนวกกับการรับวัฒนธรรมจากต่างชาติเข้ามาในสังคมไทยก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางค่านิยมของการดำรงชีวิตอย่างกว้างขวาง เช่น นิยมยกย่องผู้มีอำนาจ คนหันไปนิยมวัตถุ เงินตรามากกว่าคุณค่าทางจิตใจ ทำให้เกิดการแข่งขันเอารอดเอาเปรียบกัน มีการเบียดเบียนกัน เกิดปัญหาด้านศีลธรรมและจิตใจเพิ่มขึ้นปรับตัวเข้ากับ ความเปลี่ยนแปลงของสังคมไม่ได้ และสุขภาพจิตเสื่อมโทรม

การจัดการศึกษาในระดับต่าง ๆ ในทศวรรษที่ผ่านมาค่อนข้างเป็นการให้ความรู้ด้านเนื้อหาเป็นสาระสำคัญ กล่าวคือ เรียนเพื่อให้รู้และจำให้ได้มากที่สุดเพื่อจะได้สามารถสอบผ่านการแข่งขัน ระบบการเรียนจึงมีผลต่อพฤติกรรมของผู้สอนและผู้เรียน นั่นคือ ทำให้เกิดการเบี่ยงเบนไปในทิศทางที่เห็นแก่ตัวมากขึ้น การปลูกฝังคุณธรรมให้กับเยาวชน นิสิต นักศึกษา จึงถูกละเลยไป การศึกษาซึ่งมุ่งหวังจะช่วยแก้ปัญหาสังคมกลับเป็นการสร้างคนให้มีแนวโน้มก่อให้เกิดปัญหาแก่สังคมเพิ่มขึ้นเพราะการขาดคุณธรรมของคนในสังคมมีมากขึ้นจึงทำให้คนส่วนมากมีเจตคติเกี่ยวกับคุณธรรมไม่ถูกต้องและไม่ยอมรับความจริงเกี่ยวกับความบกพร่องด้านคุณธรรม กล่าวคือแม้ว่าคนส่วนใหญ่จะยอมรับว่าการมีคุณธรรมเป็นสิ่งดี แต่ในขณะที่เดียวกันก็ไม่ประสงค์หรือยินดีที่จะเข้ารับการพัฒนาคุณธรรมให้แก่ตนเอง แม้ว่ารัฐบาลจะเล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาคุณธรรมให้กับบุคลากรเพิ่มขึ้นก็ตามแต่ก็ยังให้ความสำคัญแก่เรื่องนี้เป็นอันดับรอง โดยพยายามมุ่งแต่จะเน้นในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจเสียส่วนใหญ่ ทั้ง ๆ ที่คุณภาพด้านคุณธรรมของประชารัฐนั้นเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อความสำเร็จของการพัฒนาประเทศ เพราะเป็นพื้นฐานด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม เป็นต้น คุณธรรมเป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาคนอย่างมาก สังคมใดที่เป็น ผู้เปรียบพร้อมด้วยคุณธรรม สังคมนั้นจะมีแต่ความสุข ร่มเย็น ในขณะที่เดียวกันหากคนในสังคมใดมีความบกพร่องด้านจิตใจเพราะขาดคุณธรรม แม้สังคมนั้นจะมีความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจแต่ก็จะหาความสุขได้ยาก (สุทธีวงศ์ ตันตยาพิศาลสุทธิ. 2542 : 31)

การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาถือว่าเป็นความคาดหวังของสังคมที่ต้องการให้ระบบอุดมศึกษามีบทบาทสำคัญในการแก้ปัญหาวิกฤติด้านต่างๆ ของประเทศ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จึงได้มีการทบทวนบทบาทภารกิจ ปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนและระบบการบริหารจัดการที่ชัดเจนขึ้น เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถพัฒนาบัณฑิตที่มีคุณภาพอย่างแท้จริง เพราะผู้เรียนส่วนใหญ่ในระดับอุดมศึกษามีอายุในระหว่าง 17- 25 ปี จัดเป็น

ช่วงวัยรุ่นตอนปลายถึงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น เป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อที่สำคัญของชีวิต ต้องเผชิญกับยุคโลกาภิวัตน์ที่เน้นความสำคัญด้านวัตถุมากกว่าความสุขทางใจ และในวัยนี้พัฒนาการทางจริยธรรมตามแนวคิดของโคลเบอร์ก เป็นวัยที่มีระดับจริยธรรมอย่างมีวิจารณญาณ พฤติกรรมขึ้นอยู่กับอิทธิพลของสังคม และกระบวนการสังคมประกิด และจากการเรียนรู้ในการเป็นสมาชิกของสังคม (พรรณิทธิพิศ ศิริวรรณบุศย์. 2547 : 167)

ศ.ดร.ศรีศักดิ์ จามรมาน (หนังสือพิมพ์ผู้จัดการ ฉบับวันที่ 23 มกราคม 2548) เผยผลการสำรวจร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) เรื่อง การสำรวจความคิดเห็น ความเข้าใจ ความรู้สึก และปัญหาของเยาวชน เกี่ยวกับเรื่องอารมณ์และความรัก : ทัศนศึกษา กลุ่มเป้าหมายนักเรียน นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ปริญญาตรี ทั่วประเทศ พบว่าเยาวชนนักเรียนนักศึกษาในปัจจุบันร้อยละ 71.0 มีปัญหาพฤติกรรมในการดำเนินชีวิตไม่ต่ำกว่า 1 ปัญหา ในบรรดาปัญหา 9 ชนิดที่สำคัญได้แก่ การสูบบุหรี่ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การเที่ยวสถานบันเทิง เล่นการพนัน ใช้จ่ายเสพติด ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย มีเพศสัมพันธ์ ทะเลาะวิวาท และการคิดฆ่าตัวตาย โดยภาพรวมทั้งหมดของเยาวชนทั่วประเทศแต่ละคนมีปัญหาเฉลี่ย 1.8 ปัญหา

ทั้งนี้ ปัญหาต่าง ๆ มีผลกระทบต่อสภาพจิตใจ การเรียน (โดยผลการสำรวจพบว่าคนที่มีความปัญหาต่างๆ จะมีคะแนนผลการเรียนตกต่ำมากกว่าคนที่ไม่มีปัญหา) การดำเนินชีวิตของเยาวชน นอกจากนี้ยังพบว่าพฤติกรรมปัญหาต่างๆ จะมีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กันสูง กล่าวคือในแต่ละคนที่มีความปัญหาอย่างใดอย่างหนึ่งมักจะมีปัญหาอื่นๆ ประกอบด้วย อาทิเช่น คนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มักจะมีการเที่ยวสถานบันเทิง มีเพศสัมพันธ์ มีการทะเลาะวิวาท การใช้จ่ายฟุ่มเฟือย และการเล่นพนัน เป็นต้น

ส่วนผลการสำรวจความกังวลใจ พบว่ามีเยาวชนจำนวนมากที่มีความวิตกกังวลในเรื่องการเรียนและการดำเนินชีวิต ประการแรก ร้อยละ 39.3 วิตกกังวลในเรื่องการเรียน เนื่องจาก ผลการเรียนไม่ดี กลัวสอบไม่ผ่าน กลัวเรียนไม่จบ เนื้อหาวิชาที่เรียนเข้าใจยาก ผลการเรียนไม่เป็นที่น่าพอใจของบุคคลรอบข้าง กลัวไม่มีที่เรียนต่อ เรียนหนักเกินไป , อ่านหนังสือไม่ทัน ฯลฯ ประการที่สอง ร้อยละ 32.9 วิตกกังวลในเรื่องการเงิน/ค่าใช้จ่าย เนื่องจากได้รับเงินไม่พอใช้/ มีค่าใช้จ่ายมาก ครอบครัวฐานะไม่ดี/รายได้น้อย ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย/เกินตัว ยังไม่มีช่องทางที่จะหารายได้ ค่าเล่าเรียน/ค่าหน่วยกิตแพง/ค่าเทอมแพง ประการที่สาม ร้อยละ 26.9 วิตกกังวลในเรื่องอนาคตชีวิตของตนเอง เนื่องจาก กลัวไม่มีงานทำ/กลัวไม่ได้ทำงานในสาขาวิชาที่เรียนหรือที่ชอบ ยังไม่มีความรู้เพียงพอในหน้าที่การงาน/การเรียนที่ตัวเองสนใจ กลัวสอบเข้าสถาบันการศึกษา/สาขาวิชาที่ต้องการไม่ได้ กลัวไม่ประสบความสำเร็จในชีวิต กลัวทำให้พ่อแม่ผิดหวัง ไม่มั่นใจในตัวเอง กลัวไม่มีคู่ครอง ประการที่สี่ ร้อยละ 6.7 วิตกกังวลปัญหาในครอบครัว เนื่องจาก มีความไม่เข้าใจกันของคน ในครอบครัว ครอบครัวมีหนี้สินมาก พ่อ-แม่เจ็บป่วย/ไม่สบาย กลัวพ่อแม่หย่า/แยกทางกัน คนในครอบครัวไม่มีเวลาให้กัน/ไม่ค่อยมีเวลาพบเจอพ่อแม่ พ่อหรือแม่ติดอบายมุข (เช่น เหล้า/การพนัน)

ถูกพ่อแม่บังคับมากเกินไป กังวลเรื่องปัญหาของพี่น้อง ประการที่ห้า ร้อยละ 5.1 วิตกกังวลในเรื่องความสัมพันธ์กับเพื่อน เนื่องจาก กลัวเพื่อนไม่คบ ทะเลาะกับเพื่อน ทศนคติไม่ตรงกับเพื่อน ไม่มีโอกาส/ไม่ค่อยได้เจอเพื่อน ไม่มีเวลาให้เพื่อน กลัวเพื่อนหลอก/เพื่อนไม่จริงใจ เพื่อนนิสัยไม่ดี เมื่อรวบรวมความวิตกกังวลต่าง ๆ (5 ด้าน) ดังกล่าวแล้วพบว่า มีตัวอย่างนักเรียนนักศึกษาร้อยละ 55.5 มีปัญหาความวิตกกังวล มากกว่า 1 ด้านขึ้นไป

จากข้อมูลข้างต้น สถาบันอุดมศึกษามีความจำเป็นต้องตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว เพราะสถานศึกษาเป็นที่พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพหรือมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องพัฒนาทักษะการคิดที่ดีให้เกิดขึ้นกับเยาวชนไทย ด้วยเหตุที่การคิดเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาคนยุคโลกาภิวัตน์ และเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งของการดำรงชีวิตที่ถูกต้องดีงาม (พระธรรมปิฎก. 2542ก : 6) และเป็นทักษะที่สามารถพัฒนาได้ (อรพรรณ พรสีมา. 2543 : 4)

จากปัญหาของเยาวชนไทยดังกล่าวการคิดพื้นฐานไม่เพียงพอต่อการแก้ปัญหาให้เด็กสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข จึงเป็นหน้าที่สำคัญของสถานศึกษาที่จะต้องพัฒนาทักษะการคิดเชิงจริยธรรมให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน เนื่องจากผู้เรียนในระบบการศึกษาปัจจุบันไม่รู้จักคิดให้เป็น ทำให้เกิดผลเสียต่อตนเองและสังคมรอบข้าง ดังนั้นการคิดเชิงจริยธรรมเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างยิ่งของการดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง ดังที่พระธรรมปิฎก (2547 : 6 - 7) กล่าวว่า การดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง ครอบคลุมถึงการปฏิบัติตนหลายด้าน ได้แก่ การแก้ปัญหาเป็น การคิดเป็น พูดเป็น สื่อสารเป็น ทำเป็น รับรู้เป็น และบริโภคนิยมเป็น จึงพูดได้ว่า การรู้จักคิดหรือคิดเป็น เป็นตัวนำที่ชักพาหรือเปิดช่องไปสู่การดำเนินชีวิตที่ถูกต้องหรือชีวิตที่ดีงามทั้งหมด

ด้วยเหตุที่การคิดเชิงจริยธรรมเป็นกระบวนการที่สำคัญและมีความจำเป็นต่อการพัฒนาคนในยุคโลกาภิวัตน์ตลอดจนเป็นลักษณะของคนในสังคมแห่งการเรียนรู้ (Facione ; & Facione. 1996 : 129 -130) การคิดเชิงจริยธรรมเป็นการคิดขั้นสูงที่ทำให้การดำเนินชีวิตของบุคคลเป็นไปอย่างสงบสุข บุคคลที่มีความคิดเชิงจริยธรรมได้นั้นต้องผ่านกระบวนการการคิดแบบวิจารณ์ญาณมาก่อน ซึ่งกระบวนการดังกล่าวสามารถพัฒนาผ่านการเรียนรู้แบบ โยนิโสมนสิการ จึงเป็นการคิดที่เหมาะสมแก่เยาวชนหรือผู้เรียน เพราะการคิดดังกล่าวเป็นการคิดที่ไม่ปล่อยให้กระบวนการคิดแบบสนองค้นหา หรือการคิดที่ใช้ความรู้สึกเป็นตัวนำได้ดำเนินชีวิตไปเรื่อย ๆ หากแต่เป็นการคิดที่มีการวิเคราะห์เหตุผล แยกแยะดีชั่ว คุณโทษ ประโยชน์ ตามความเป็นจริงก่อนเลือกทางแก้ปัญหา (สุมน อมรวิวัฒน์. 2542 : 3) จึงจำเป็นที่ต้องฝึกเยาวชนหรือผู้เรียนให้คุ้นเคยกับการคิดที่เป็นระบบเป็นขั้นตอนตามเหตุและผล มีการกำหนดเป้าหมายอย่างชัดเจนและเลือกทางแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกวิธีการฝึกทักษะการคิดเชิงจริยธรรมนอกเวลาเรียน เป็นการฝึกอบรมในรูปแบบโครงการเสริมนอกเวลาเรียน โดยใช้กระบวนการหรือแนวทางที่จัดขึ้น

อย่างมีระบบและเป็นขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ให้นักศึกษาได้ศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตของตนเองและบุคคลรอบข้าง โดยนำประสบการณ์เดิมมาเชื่อมโยงกับเทคนิคการคิดแบบโยนิโสมนสิการ โดยมีกระบวนการคิดแบบวิจารณ์ฐานเป็นฐานการดำเนินการคิด ผ่านการพัฒนาสติและหลักธรรมในการดำเนินชีวิต และใช้เทคนิคการวางเหรียญเป็นตัวเชื่อมความคิดกับการกระทำ เพื่อช่วยให้ผู้อบรมสามารถปล่อยวางความรู้สึกที่เป็นลบต่อตนเองและผู้อื่นได้ ซึ่งจะส่งผลให้นักศึกษาสามารถใช้ทักษะการคิดดังกล่าวควบคุมพฤติกรรมของตนเอง ซึ่งสามารถนำไปสู่ความสำเร็จด้านการเรียนและการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข เพื่อที่จะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศสืบต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดโดยใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในการดำเนินชีวิตสำหรับนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ขอบเขตในการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2550

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2550 จำนวน 40 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษาจำแนกได้ดังนี้

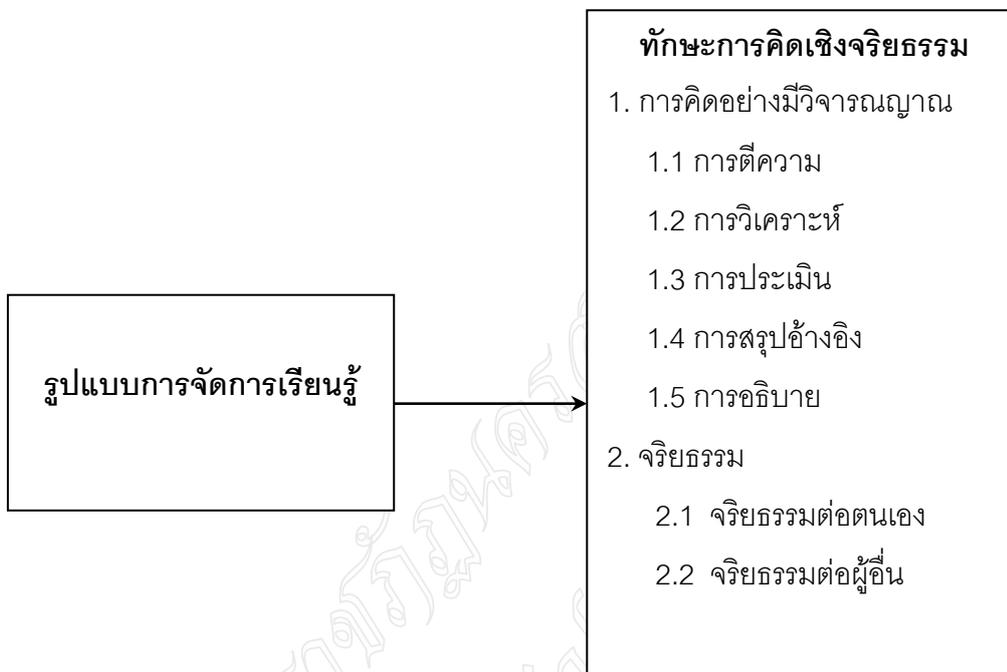
3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ รูปแบบการจัดการเรียนรู้

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะการคิดเชิงจริยธรรม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. รูปแบบการจัดการเรียนรู้ หมายถึง โครงการเสริมทักษะการคิดโดยใช้กระบวนการหรือแนวทางที่จัดขึ้นอย่างมีระบบและเป็นขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้นักศึกษาได้ศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตของตนเองและบุคคลรอบข้าง โดยนำประสบการณ์เดิมมาเชื่อมโยงกับการคิด เพื่อพัฒนาทักษะการคิดเชิงจริยธรรม ที่มีผลกระทบต่อตนเอง และผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งในปัจจุบันและสามารถมองอนาคตอย่างชาญฉลาด ประกอบด้วยเทคนิค การปฏิบัติธรรมเจริญสติ เทคนิคโยนิโสมนสิการ และการวางเหรียญ

1.1 การปฏิบัติธรรมเจริญสติ หมายถึง การปฏิบัติธรรมโดยการเจริญสติพร้อมทั้งเรียนรู้หลักธรรมในการดำเนินชีวิต

1.2 เทคนิคโยนิโสมนสิการ หมายถึง วิธีการคิดอย่างมีระเบียบหรือคิดตามแนวทางของปัญญา คือ การรู้จักมอง รู้จักพิจารณาสิ่งทั้งหลายตามสภาวะโดยคิดหาเหตุปัจจัย สืบค้นถึงต้นเค้า สืบสาวให้ตลอดสาย แยกแยะสิ่งนั้นๆ เรื่องนั้นๆ ออกให้เห็นตามสภาวะ โดยไม่เอาความรู้ด้วยตัณหาอุปาทานของตนเองเข้าจับ หรือเคลือบคลุมทำให้เกิดความดิ่งงมงายและแก้ไขปัญหาคำไม่ได้

1.1.1 การแยกแยะองค์ประกอบ หมายถึง การแยกแยะสิ่งทั้งหลายออกเป็น องค์ประกอบย่อย และจัดประเภทหรือจัดหมวดหมู่ขององค์ประกอบย่อย ๆ นั้นอย่างชัดเจน

1.1.2 การสืบสาวเหตุปัจจัย หมายถึง การพิจารณาเหตุการณ์หรือปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นให้รู้สถานะที่เป็นจริง ด้วยการค้นหาสาเหตุและปัจจัยต่างๆ ที่สัมพันธ์ส่งผลสืบทอดกันทำให้เกิดผลเช่นนั้น อาจทำโดยการหาความสัมพันธ์หรือการตั้งคำถามแล้วหาคำตอบ

1.1.3 คุณโทษทางออก หมายถึง การวิเคราะห์สิ่งทั้งหลายตามความเป็นจริงอีกแบบหนึ่ง และเป็นวิธีคิดที่ต่อเนื่องกับการปฏิบัติมาก ประกอบด้วยการมองเห็นและยอมรับความจริงว่าทุกสิ่งมีทั้งเป็นคุณ และเป็นโทษ และมองเห็นทางออกที่ดีที่สุดเมื่อจะแก้ปัญหา คือรู้ว่าจุดหมายที่จะไปนั้นคืออะไร คืออย่างไร

1.1.4 คุณค่าแท้-คุณค่าเทียม หมายถึง วิธีคิดแบบสกัดหรือบรรเทาค้นหาไม่ให้เกิดเสเข้าครอบงำจิตใจแล้วชักจูงพฤติกรรมต่อไป เป็นการไตร่ตรองประเมินค่าสิ่งต่างๆ และเลือกปฏิบัติในสิ่งที่เป็นประโยชน์แท้จริงของชีวิต เพื่อประโยชน์สุขแก่ตนเองและผู้อื่น ทำให้พ้นจากความเป็นทาสของวัตถุ

1.1.5 สามัญลักษณะ หมายถึง การมองอย่างรู้เท่าทันความเป็นไปของสิ่งทั้งหลายในฐานะที่สิ่งนั้น ๆ เกิดจากปัจจัยต่างๆ ปรงแต่่งขึ้นและต้องเป็นไปตามเหตุปัจจัย แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน คือ 1. รู้เท่าทันและยอมรับความจริง 2. แก้ไขด้วยความรู้และแก้ที่ตัวเหตุปัจจัย

1.3 การวางเหรียญ หมายถึง การรู้จักปล่อยวาง ไม่ยึดเหนี่ยวกับกิเลส ตัณหา ราคะ มองความทุกข์เป็นเรื่องปกติ ยอมรับและเรียนรู้ที่จะทำความเข้าใจ และพร้อมเผชิญกับอุปสรรคต่างๆ อย่างมีสติสัมปชัญญะ

2. ทักษะการคิดเชิงจริยธรรม หมายถึง กระบวนการที่เกิดขึ้นในตัวบุคคล โดยใช้สติปัญญาพิจารณาอย่างมีวิจารณญาณ ไม่สามารถสังเกตเห็นได้ เป็นตัวชี้นำไปสู่การแสดงออกของพฤติกรรมทางกายและวาจา และควบคุมการปฏิบัติต่างๆ ของแต่ละบุคคลในสถานการณ์ที่แตกต่างกันในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตนเองและผู้อื่น ประกอบด้วย

2.1 การคิดอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึง กระบวนการคิดอย่างมีขั้นตอน ประกอบด้วย

2.1.1 การตีความ หมายถึง ความสามารถในการแปลความหมายต่อสถานการณ์ เพื่อทำความเข้าใจในสถานการณ์นั้น นำไปสู่ข้อสรุปที่สมเหตุสมผล

2.1.2 การวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการระบุ แยกแยะ จัดลำดับปัญหา และหาความสัมพันธ์ของข้อมูลในสถานการณ์ต่างๆ ที่เผชิญอยู่

2.1.3 การประเมิน หมายถึง ความสามารถในการจำแนกว่า การอ้างเหตุผลหนักแน่นหรือไม่ น่าเชื่อถือหรือไม่ เมื่อพิจารณาจากความสอดคล้องและความเป็นไปได้ในการแก้ปัญหาของสถานการณ์

2.1.4 การสรุปอ้างอิง หมายถึง ความสามารถในการตัดสินใจเลือกวิธีการปฏิบัติหรือแสดงออกอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์

2.1.5 การอธิบาย หมายถึง ความสามารถในการบรรยายแนวทางปฏิบัติหรือการแสดงออกที่ตัดสินใจเลือกได้อย่างมีเหตุผลจากความสัมพันธ์ของข้อมูลที่มีอยู่

2.2. จริยธรรม หมายถึง ความสามารถในการแสดงพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดผลดีต่อตนเองและผู้อื่น ประกอบด้วย

2.2.1 จริยธรรมต่อตนเอง หมายถึง ความสามารถในการแสดงพฤติกรรมในด้านความรับผิดชอบ สามารถวัดได้จากความมีระเบียบวินัย การตรงต่อเวลา และความอดทน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

2.2.1.1 ความมีระเบียบวินัย หมายถึง ความสามารถในการแสดงความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตนเองได้ดีในขณะอบรม และหลังการอบรมได้เป็นอย่างดี

2.2.1.2 การตรงต่อเวลา หมายถึง ความสามารถในการรักษาเวลาเพื่อปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับผู้อื่นในขณะอบรมและหลังการอบรมได้เป็นอย่างดี

2.2.2 จริยธรรมต่อผู้อื่น หมายถึง ความสามารถในการแสดงพฤติกรรมในด้านการเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล และยอมรับผู้อื่น

3. นักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ หมายถึง นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2550

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด โดยใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในการดำเนินชีวิตสำหรับนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

2. นักศึกษาที่ได้รับรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด โดยใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในการดำเนินชีวิต สามารถดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้ดียิ่งขึ้น

3. เป็นแนวทางให้มหาวิทยาลัย สถานศึกษา ประชาชน ชุมชน และหน่วยงานต่างๆ นำรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด โดยใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในการดำเนินชีวิตไปใช้นพัฒนานักศึกษา นักเรียน และบุคคลที่เกี่ยวข้องต่อไป